

Inbreng gesloten fondsen internetconsultatie

11 februari 2021

Inbreng gesloten fondsen

Er zullen gesloten pensioenfondsen zijn die niet invaren. Voor deze fondsen blijven de wettelijke eisen in het huidige financieel toetsingskader gelden. De Memorie van Toelichting vermeldt dat uit evaluaties van het huidige financieel toetsingskader zou zijn gebleken dat er geen knelpunten zijn gesignaleerd voor gesloten pensioenfondsen. Deze conclusie onderschrijven wij niet volledig. Wij zien twee aandachtspunten voor gesloten fondsen waar we op willen wijzen middels deze gezamenlijke inbreng in de internetconsultatie.

Inleiding

De Memorie van Toelichting van de consultatiewetgeving gaat specifiek in op de situatie van zogeheten 'gesloten pensioenfondsen'. Dit zijn pensioenfondsen die geen actieve deelnemers kennen. In deze fondsen worden geen nieuwe pensioenaanspraken meer opgebouwd en er komen geen pensioenpremies meer binnen.

De Memorie van Toelichting geeft aan dat er gesloten pensioenfondsen zullen blijven bestaan ná inwerkingtreding van het wetsvoorstel. Indien invaren tot aantoonbaar onevenwichtige uitkomsten leidt kan dat een reden zijn dat de pensioenaanspraken en pensioenrechten van deelnemers in een gesloten fonds achterblijven in de bestaande regeling. En bij pensioenfondsen die al gesloten zijn, is er niet altijd een werkgever of opdrachtgever voor het afsluiten van een nieuwe regeling waar bestaande pensioenaanspraken en pensioenrechten naar kunnen invaren.

Voor gesloten pensioenfondsen blijven dan de wettelijke eisen uit het huidige financieel toetsingskader gelden, waaronder de regels voor beleggen, toeslagverlening, vaststelling van het (minimaal) vereist eigen vermogen, het herstelplan en de haalbaarheidstoets.

Twee aandachtspunten voor gesloten fondsen

De Memorie van Toelichting vermeldt dat uit evaluaties van het huidige financieel toetsingskader zou zijn gebleken dat er geen knelpunten zijn gesignaleerd voor gesloten pensioenfondsen. Deze conclusie onderschrijven wij niet volledig. Concreet zien wij twee aandachtspunten voor gesloten fondsen die achterblijven in het FTK. Via deze internetconsultatie willen wij deze twee punten onder de aandacht brengen.

Eerste aandachtspunt: toeslagdrempel

Het eerste aandachtspunt voor gesloten fondsen is dat het FTK een toeslagdrempel heeft bij 110% dekkingsgraad. Deze toeslagdrempel wordt tevens gebruikt bij de bepaling van het vermogen dat kan worden ingezet bij de berekening van toekomstbestendige indexatie (TBI).

Het is mogelijk dat de toeslagdrempel bij sommige gesloten fondsen op gespannen voet komt te staan met evenwichtige belangenafweging. De toeslagdrempel kan verhinderen dat de resterende buffer van een

---

gesloten pensioenfondsen op evenwichtige wijze kan worden toebedeeld over de tijd, en daarmee over de verschillende leeftijdsgroepen van een gesloten fonds.

Ter illustratie schetst het hiernaast getoonde kader een voorbeeld van een situatie waarin de indexatiedrempel onevenwichtig kan uitpakken.

De huidige regels omtrent voorwaardelijke toeslagverlening passen daarom naar onze mening niet altijd goed bij de situatie voor gesloten pensioenfondsen. En dit terwijl gesloten pensioenfondsen juist de groep fondsen zijn die zullen achterblijven onder de FTK-spielregels.

Uiteraard zijn er verschillen in de specifieke kenmerken van de gesloten fondsen. De samenstelling van het deelnemersbestand en het beleggingsbeleid verschilt tussen fondsen, evenals de eventuele rol van de werkgever bij tekorten of overschotten. De vraag of er duidelijk sprake is van onevenwichtigheid als gevolg van de toeslagdrempel, en zo ja in welke mate, kan dus niet generiek beantwoord worden maar vraagt om maatwerk.

Voorbeeld onevenwichtigheid

Beschouw ter illustratie een gesloten pensioenfonds met een dekkingsgraad van 110%. In deze situatie mag er geen toeslag worden gegeven. Te voorzien is echter dat dit op termijn wel kan, ook zonder toekomstig overrendement. Dit is het gevolg van de 'solvabiliteitsvrijval vanuit uitkeringen' bij een gesloten fonds dat in omvang krimpt. Hierdoor kan de onevenwichtige situatie ontstaan dat de oudere gepensioneerden – met een korte resterende levensverwachting – geen voordeel hebben van de buffer omdat zij daar geen deel van zullen ontvangen in de vorm van toeslagverlening.

Het besluit FTK artikel 15 lid 5 stelt dat er bij wijze van ministeriële regeling verdere regels kunnen worden gesteld met betrekking tot het artikel over voorwaardelijke toeslagverlening. Wij signaleren daarmee een mogelijkheid voor de wetgever en de toezichthouder om maatwerk te creëren voor deze groep gesloten pensioenfondsen.

Een andere oplossingsroute voor het geschetste aandachtspunt is dat pensioenfondsen een verzoek tot ontheffing indienen bij DNB ten aanzien van de ondergrens van 110% beleidsdekkingsgraad voor toeslagverlening. Hiervoor is geen wetswijziging nodig. Op grond van artikel 141 Pensioenwet kan een pensioenfonds bij DNB een verzoek tot ontheffing indienen ten aanzien van artikel 137 Pensioenwet tweede lid, onderdeel a, en de uitwerking van die bepaling in artikel 15, tweede lid, Besluit Financieel toetsingskader (FTK). Eenzelfde bepaling is opgenomen in de Wet verplichte beroepspensioenregeling.¹

Tweede aandachtspunt: premievrije opbouw arbeidsongeschiktheid

Het tweede aandachtspunt voor gesloten fondsen die achterblijven in het FTK, is dat in veel van de bestaande gesloten regelingen nog een groep arbeidsongeschikte deelnemers is achtergebleven. Hierdoor geldt dat deze gesloten pensioenregelingen in de praktijk - strikt genomen - niet helemaal

---

¹ Eerder al heeft DNB via een Q&A op haar website aangegeven dat een dergelijke ontheffing kan worden aangevraagd door gedeeltelijk verzekerde fondsen en voor pensioenfondsen die tevens een redelijk grote premieovereenkomst uitvoeren. Dit laatste heeft een verlagend effect op de beleidsdekkingsgraad omdat deze gebaseerd moet worden op het totale fonds en een premieovereenkomst en altijd een dekkingsgraad van minimaal vereiste vermogen heeft. Zie: <https://www.toezicht.dnb.nl/3/50-234853.jsp>

---

gesloten zijn, vanwege de premievrije pensioenopbouw voor deze achtergebleven arbeidsongeschikte deelnemers. Deze groep is doorgaans zeer klein in omvang ten opzichte van de andere deelnemers.

Vanwege het nieuwe pensioenstelsel zou voor deze groep de premievrije opbouw moeten worden omgevormd naar een opbouw op basis van (beschikbare) premie. Tegelijkertijd, zo stelt ook de HLN (pagina 26), moet deze groep hiervoor adequaat gecompenseerd worden. Zo ontstaat de bijzonderheid, dat voor deze groep de optelsom van de nieuwe toekomstige premievrije premie-inleg en de compensatie voor het afschaffen van de doorsneepremie, gelijk staat aan de reeds bestaande premievrije reservering die voor die groep aanwezig is. Gegeven deze omstandigheid ligt het voor de hand niet onnodig deze ingreep te plegen en de bestaande premievrije opbouw te respecteren. Dit is een efficiënte en budgettair-neutrale oplossing.

Daarmee wordt voorkomen dat deze gesloten regelingen nodeloos worden opengebroken. De betreffende fondsen zouden anders, enkel voor deze kleine en gesloten (!) groep arbeidsongeschikte deelnemers, een afzonderlijke pensioenadministratie moeten opzetten, gebaseerd op beschikbare premies. Nog daargelaten alle zaken die hierbij verder gemoeid zijn, zoals afzonderlijke UPO's, een mini-solidariteitsreserve, verdeelregels, etc. De inspanningen en kosten hiervoor zouden buiten alle proporties zijn ten opzichte van het beoogde doel.

Ondertekend door:

- J.H. Bakker, voorzitter, SPT (Pensioenfonds Tandartsen en Tandarts-specialisten)
- F.T.E. Dooren, uitvoerend bestuurder | CEO/CIO, Stichting Nedlloyd Pensioenfonds
- P. van Meel, uitvoerend bestuurder, Stichting Pensioenfonds ING
- F. Verveld, voorzitter, Stichting Pensioenfonds Campina
- F. Winnubst, voorzitter, Stichting Pensioenfonds Atos
- H. Naus, algemeen directeur, Cardano

